

בס"ד, ט' בטבת תשפ"א

13 בדצמבר 2021

תיק 4-77063

החלטה בבקשת רשות ערעור

בעניין שבין:

הנתבע

התובע

א. רקע

המחלוקת בין הצדדים לערער עוסקת בפירוק שותפות עסקית. להלן העובדות המוסכמות:

1. התובע והנתבע הינם גיסים.
2. בשנת 2010 פנה התובע לנתבע והציע לו להשתתף ברכישת והפעלת מרכול (להלן "המרכול").
3. לאחר דין ודברים, הצדדים הגיעו להסכם, ורכשו את המרכול מהבעלים הקודם.
4. ההסכם כלל שלושה מרכיבים מרכזיים –
 - א. הלוואה ראשונית שכל אחד מהצדדים יתן לעסק, ע"ס 200 אש"ח. מוסכם שהנתבע שילם את הסכום הזה. ישנה מחלוקת בין הצדדים האם התובע שילם סכום זה.
 - ב. הסכם העבודה – הוסכם שהנתבע ינהל ויפעיל את העסק, ואילו התובע יעסוק בהתקשרויות שונות (סיוע מול הקיבוץ ומול הבנקים, השגת סחורות מסוימות, וכדו') ויזמות עסקית.
 - ג. הסכם ביחס למשכורות
5. בחציה השני של שנת 2011 הזמין התובע יועץ עסקי (להלן "היועץ"). תפקידו היה לנתח את הנתונים שנמסרו לו אודות תפעול העסק, לייעץ לנתבע בניהול העסק ולקבוע דרכי פעולה שיאפשרו רווחיות של העסק. בהתאם לעצתו, המפורטת בדו"ח שנמסר לבית הדין, התחילו הצדדים למשוך משכורות גבוהות יותר.
6. בשנת 2015 הוחלט למכור את העסק.

7. אחרי משא ומתן, הוסכם שהעסק יימכר בסך 2.7 מיליון ₪. 700 אש"ח הועברו מיד וחולקו בין שני הצדדים באופן שווה. 1.2 מיליון ₪ עברו בהמשך דרך התובע וחולקו בשווה. בנוסף, הוסכם שיהיו 40 תשלומים בסך 20 אש"ח כל אחד. הרוכשים נתנו לנתבע שיקים על הסך הנ"ל, כאשר הוסכם ששיקים אלו יימסרו לפיקדון בלבד. מדי חודש בחודשו על הרוכשים לפדות את הצ'קים מידי הנתבע לאחר שישלמו במזומן.
8. בעת סיום מכירת העסק, פנה התובע לנתבע ואמר שיש לו תביעות רבות כנגדו, משום שלטענתו הנתבע מעל בכספים רבים ואלו לא התחלקו כראוי. התובע התעקש שהבורר יהיה חמיו, אביו של הנתבע (להלן "הבורר", "נתבע 2").
9. בפני נתבע 2 התקיימו שש ישיבות. במסגרתן דחף נתבע 2 לסגירה סופית של העסק ומכירת הרכב שבבעלות העסק. השיקים של הרוכשים הועברו לידי נתבע 2 לפיקדון.
10. לאחר הדיונים הללו, הוחלט שהבוררות תעבור לבורר לפני בית דין זה. הצדדים חתמו על הסכם בורות, שכלל את התובע, את הנתבע ואת הבורר שהוגדר כנתבע 2. לא אכנס עכשיו להליכים המשפטיים מול נתבע 2 שאינו חלק מהבר"ע שלפני, אלא מהווים לו רקע בלבד.

ב. הנושאים שבפסק הדין והכרעות בית דין קמא

1. השלמת הלוואת הבעלים והסכם המשכורת

החלטה: אין להוסיף לנתבע את יתרת שנת 2011.

2. פרשנות החוזה ומשכורתו הרטרואקטיבית של התובע:

החלטה: יש לחשב העדר משכורות של התובע בשנת 2011 בסך 40 אש"ח כחלק מהשלמת הלוואת הבעלים של הנתבע.

3. כיצד יש לחשב את הסחורות שהכניס התובע?

החלטה: יש לחשב שהתובע הכניס 173,858 ₪ בהלוואת בעלים. לפיכך הוא חייב לעסק 26,142 ₪ להשלים את הלוואת הבעלים שהתחייב אליה.

4. האם יש לחשב את המשכורות לפי הוצאת העסק או לפי הסך שכל צד קיבל?

החלטה: בכדי לאזן בין משכורות הצדדים, על הנתבע לתת לתובע 1,933.5 ₪.

5. עודף הקופה ביום מסירת העסק לרוכשים

החלטה: אין לחייב את הנתבע בכספי העודף שהתובע טוען שנמצאו בקופה ביום העברת הבעלות על העסק.

6. קניות פרטיות שנעשו מן העסק

החלטה: בכדי לאזן בין הרכישות הפרטיות שרכשו הצדדים במשך תקופת השותפות, על התובע לשלם לנתבע סך 7,387 ש"ח.

7. יתרות חשבון הבנק של העסק שהנתבע לקח לעצמו

החלטה: בכדי לאזן את חלוקת חשבון הבנק, על הנתבע להעביר לתובע 12,621.5 ₪.

8. הוצאות דלק ושימוש ברכב הליסינג

החלטה: בכדי לאזן את הוצאות רכב החברה בין הצדדים, על התובע להעביר לנתבע סך 4,854 ₪.

9. ביטוח חיים שעשה הנתבע בכרטיס האשראי של השותפות

החלטה: בכדי לאזן את תשלום העסק על ביטוח החיים של הנתבע, על הנתבע להעביר לתובע סך 9,900 ₪.

10. הוצאות פרטיות שעשה הנתבע בכרטיס האשראי של העסק

החלטה: טענת התובע בעניין השימוש בכרטיס האשראי של העסק לשימוש הפרטי של הנתבע נדחתה.

11. כספי חובות של לקוחות שהנתבע לא גבה

החלטה: אין לחייב את הנתבע על החובות שלא גבה. זכותו להחליט איזה חוב משתלם לגבות ואיזה עדיף להניח, וזכותו של התובע לעמול ולגבות את החובות הללו, אם הוא סבור שמשתלם לעשות זאת.

12. נזק שנגרם לתובע בגין דרך המכירה של העסק

החלטה: הנתבע פטור לחלוטין משיפוי על כל הנזקים שנוצרו לתובע מחמת דרך המכירה וההתנהלות שהייתה קשורה בה.

13. התחייבותו של הנתבע ביחס לעסק בעת הליך הגירושין

החלטה: אנו תפילה ששלוש ורעות ימשיכו לשרור בבית הנתבע. במידה וחלילה יקרה אחרת, לנתבע תעמוד הזכות לתבוע את הנזק הזה מן התובע.

14. פעילות עסקיות של הנתבע אחרי סגירת העסק

החלטה: בכדי לאזן בין הרווחים שקבלו הצדדים מן העסק, על הנתבע לשלם לתובע 750 ש"ח.

15. נזק שנגרם מכך שהנתבע משך את הלוואת הבעלים של הנתבע

החלטה: אין לחייב את התובע על טענת הנזקים שטוען הנתבע שנוצרו בעקבות דיווח רואה החשבון על משיכת הלוואת הבעלים של הנתבע.

16. כספי המכירה והנאמנות

החלטה: בכדי לסיים את חלוקת כספי המכירה בין הצדדים, הנתבע חייב לתובע 121,840 ₪.

17. הוצאות משפט בענין דיון שבוטל

החלטה: התובע ישלם לנתבע 3,000 ₪ על היעדרו מהדיון. כל צד יישא בעצמו ביתר ההוצאות.

ג. החלטות בית הדין קמא

1. הנתבע ישלם לתובע סך 131,804 ₪ תוך 60 יום מהתאריך הנקוב על פסק דין זה.
2. כל צד יישא באגרת בית הדין שלו.
3. הערות על טעויות חשבונאיות ניתן להגיש תוך 14 יום מיום הוצאת פסק הדין, לתגובת הצד השני תוך שבוע ימים.

ד. מבוא קצר לבקשת רשות הערעור בהתייחס לתיק זה

בסדרי הדין של רשת בתי הדין ארץ חמדה-גזית נקבע כך:

אין ערעור אלא על יסוד הנימוקים דלהלן:

(א) טעות בהלכה.

(ב) טעות הנראית לעין בשיקול-הדעת או בקביעת העובדות.

(ג) פגם מהותי בניהול הדיון באופן המשפיע על תוצאות הדיון.

כמעט כל הנקודות שהצדדים ערערו עליהם נוגעות לסעיף ב, קרי, טעות הנראית לעין בשיקול-הדעת או בקביעת העובדות. יש לשים לב שבסעיף א', מספיק שאב"ד בודק הבר"ע ימצא טעות בהלכה, וגם אז אין די בכך שהדיין חושב אחרת מדייני בית דין קמא, אלא צריך שיהיה מדובר על טעות.

לעומת זאת, בנוגע לסעיף ב' הרף הנדרש הוא טעות הנראית לעין. הסיבות לרף הגבוה הן חשיבות סופיות הדיון וההנחה ששלושת הדיינים מבית הדין קמא שליוו את התיק וראו ושמעו את הצדדים ואת העדים באופן ישיר, בקיאים יותר בחומר יותר מהדיין שבודק את הבר"ע שניזון מפרוטוקולים, חומרים כתובים והחלטות בלבד. בנוסף, על הדיין שבודק הבר"ע לא מוטלת

האחריות ללמוד את כל נבכי התיק, אלא רק לבחון את הנקודות שהצדדים מצאו בהם לטעמם פגם ברור. בפועל, כבר התקבלו ערעורים מסוג זה כאן, בעיקר כאשר הדיינים התעלמו מנקודה מסוימת או לא הבינו אותה כראוי.

בר"ע שלפנינו הצדדים, ובעיקר התובע, ככל הנראה לא הבינו את מטרת הליך הערעור. לא מדובר כאן על אפשרות לחזרה על ההליך הראשון ובכלל זה על הזדמנות לנגח את הצד השני, הדיינים, או המזכירות. בתיק זה יש יותר מ-300 קבצים, קרוב ל-20 נקודות החלטה שהדיינים היו צריכים לקבל, ומאידיך חוסר תיעוד מסודר (כגון, של הסכם שותפות) ושל הסכמות בין הצדדים.

המרכול היה רשום על שם הנתבע, אולם, בפועל התנהל כשותפות בין הצדדים. אולם, יש טענה שהמרכול היה שייך במידה זו או אחרת, בחלק לא ברור, למשפחתו של התובע. כחוט השני עלה שנעשו מאמצים להסתיר דברים – משלטונות המס, מאשתו של הנתבע, ולפי הטענות, גם אחד מהשני. העובר על התיק רואה שאין כמעט סיכוי לדיינים (למעט ברוח הקודש...) לגלות את כל האמת ולדעת למי שייך כל שקל. אחרי השקעה של מספר רב של שעות, אני רואה שנעשתה השקעה עצומה של שעות מצד הדיינים לעשות את המרב כדי לעשות צדק בתיק קשה ביותר שכזה.

כבר כעת יש לומר שפסק הדין המפורט (33 עמודים) של בית הדין קמא הוא פסק הדין טוב ומושקע שבא אחרי הליך ארוך ומתיש. בשלב זה תפקידי הוא כאמור לבחון את טענות הצדדים שנפלה בפסק הדין טעות בהלכה או טעות הנראית לעין בעובדות. אלא שברוב רובם של סעיפי בקשת רשות הערעור אין כמעט ניסיון לעשות כן. התובע כתב בפתיחה לערעור:

התובע מבקש ודורש ללמוד ולחקור היטב כל סעיף וכל מסמך וכל טענה שיטען בהליך זה של הערעור ומוכן להשיב על כל ספק או שאלה בכל דבר ועניין עד שיובן היטב.

בעוברי על ציטוטים מפרוטוקולים לראות את הדברים בתוך הקשרם גיליתי שבציטוט אחד של התובע שמופיע בין מירכאות ועם המילים "סוף ציטוט" היתה תוספת של מילים ששירתו את התובע. מילים אלה לא הופיעו במקור, ובתגובה לשאלתי, התובע השיב בהסבר מפולפל שאינו מקובל עלי.

התובע אף טען שנעדר מאחד הדיונים, בגלל פשיעתה של מזכירת בית הדין. אולם, מסמך של בית הדין המפרט בפירוט רב את השתלשלות הדברים, לא הובא כעת על ידי התובע. בהכירי מקרוב במשך שנים רבות את עבודת המזכירה, שככל האדם מסוגלת לטעות, אני יודע שהיא נכונה להודות בטעויות כאשר הן נעשות. על כן, אני סבור שגם בעניין זה אופן ההתנהלות של התובע בהליך הבר"ע היה לא ראוי.

התובע האשים את בית הדין בכך שלא הסכים להביא את היועץ העסקי אילן אלמקייס לעדות. הנתבע השיב שדווקא התובע הוא שהתנגד להביא את היועץ לעדות בניגוד לרצונו של היועץ (עיין

הודעת בית הדין מיום 3.7.19. בדקתי ומצאתי הודעה של מזכירת בית הדין לצדדים מתאריך 18.07.19 שאכן העד לא הסכים לבוא, דבר שהיה ידוע לתובע והוא נמנע מלציין זאת בבר"ע בהקשר זה.

מהאמור לעיל עולה התנהלות לא כנה מצד התובע. לפיכך, על פי שורת הדין היה עלי לדחות את הבר"ע על הסף. אולם, לפני משורת הדין אבחן טענות מסוימות שהיה נראה בעיני שיש בהן חשש לכאורה לטעות של בית הדין קמא.

ה. סך 15,000 ₪ שלטענת התובע ניתן לנתבע על ידי הקונה

התובע טען שהנתבע הודה בדיון שקבל 15,000 ₪ מהקונה, וכן העיד הקונה, ולכן תמה התובע על בית דין שקבע שאין ראייה לכך.

דיון והחלטה: לאחר עיון בחומרים הרבים שלפני מצאתי כי דובר על הסכום 15,000 ₪ פעמיים במהלך התיק.

פעם אחת בעניין חלוקה של 30,000 ₪ מכספי המכירה, והיה נראה שהתובע (עמ' 14 לפרוטוקול דיון 1) הודה שכלל לא גבה את הסכום הזה מהקונה.

היה סכום נוסף בסך \$10,000, שהומרו לשקלים וכל צד קיבל בערך 15,000 ₪, ועל כך העיד הקונה והודה הנתבע. לכן התביעה וההודאה הן ככל הנראה על שני דברים שונים.

לפיכך, אין אני יכול להצביע בעניין זה על טעות הנראית לעין.

ו. כסף שהיה בקופה

טענת התובע: הקונה העיד שהיו 1,000 ₪ בקופה ביום שעברה הפעילות אליו והוא נתן אותם לנתבע. מכיוון שאין הפקדת מזומנים בחשבון הבנק בימים האלה, יש לחייב את הנתבע ב-1,000 ₪.

דיון והחלטה: דבריו של העד כפי שהשתקפו בפרוטוקול הדיון לא היו משכנעים במיוחד. כתוב, בתשובה לחקירת ב"כ התובע שהיה "איזה אלף". זאת אומרת, שהוא לא ידע כמה היה. אחר כך הוא אמר "נגשתי לבנק, נתתי את הכסף לחמ"י". הדיונים לא חקרו אותו בנושא. התובע התבסס על המילים "איזה אלף" תביעה של 2,000 ₪. יש סיבה להאמין שבית דין לא התרשם מרצינות העדות של הקונה בנקודה זו, וכפי שהם כתבו שלא הגיוני שישאר כסף בקופה שלא רוקנה בסוף יום הפעילות האחרון. אף שאני מסכים שבית הדין קמא היה צריך להתייחס לנקודה זו ביתר הרחבה, חוסר זה בפסק דין העוסק בהמון פרטים, אינו בגדר טעות הנראית לעין המצדיק קבלת ערעור על פסק הדין. כמו כן עלה בפסק הדין שאם ניתן כסף, יתכן שהוא בסופו של דבר הגיע ליעדו. לכן, למרות שיש בנקודה זו דבר המעורר שאלה, אין הוא מגיע לרף של טעות הנראית לעין.

ז. ערעור שכנגד

מכיוון שהנתבע גם בחר לערער (במקרה זה הדברים נכתבו באופן שלא מצאתי בהם פגם מיוחד ונכתבו ללא דברי התרסה) ובארבעה נושאים בלבד, אדון בהם בקצרה.

1. תשלום רטרואקטיבי

לגבי השאלה אם על התובע לקבל רווחים משנים שלפני 2012, פסק בית הדין קמא שלמרות שיותר הגיוני שלא יקבל, מכיוון שבדו"ח היועץ כתוב שיקבל והדו"ח התקבל על ידי שני הצדדים, נחשב הדבר כהודאת בעל דין שכך יש לפרש את ההסכם ביניהם.

הנתבע טען שמכיוון שבית הדין קבל את עמדתו שאין שכר רטרואקטיבי, אין להסתמך על דו"ח היועץ בגלל שהיועץ היה מוטה לטובת התובע והנתבע מחה כמה פעמים על דברי היועץ. הנתבע סיפק הפניות בפרוטוקולים למחאות אלה וציין לעובדה שהתובע לא קבל בפועל 50,000 ₪ שהגיעו לו על סמך דו"ח היועץ.

דיון והחלטה: הנתבע לא דייק בעמדת בית הדין. בית דין ציין שיותר מסתבר לא לשלם שכר רטרואקטיבי, אבל בית דין קבע שהדבר אינו ברור אלא ספק.

לא ראיתי שבית הדין הכריע בענין מידת הניטרליות של היועץ. ההודעה של היועץ לבית הדין (שהועברה על ידי מזכירת בית הדין לצדדים בתאריך 18.08.19) שהוא עסק בסכסוך שבין הצדדים, אינה מוכיחה שעשה זאת באופן לא ניטרלי, אלא יתכן שהיה כעין בורר מטעם שני הצדדים.

גם אם נכון שהתובע לא משך את הכסף על פי דו"ח היועץ, אין זה סימן מובהק שהיתה מחאה עקרונית מצד הנתבע כנגד הדו"ח. שהרי עיתוי ואופן משיכות הצדדים היו גמישים ביותר והושפעו על ידי גורמים שונים, ויש להניח שאחד מהם הוא כמות הכסף בקופה.

לכן, אין הוכחה לטעות מצד בית הדין, ובוודאי טעות הנראית לעין בעניין זה.

2. הוצאות רכב המאזדה

הנתבע טען שהתובע השתמש בכספי החברה עבור תדלוק ואגרות של רכב מאזדה בסך יותר מ-20,000 ₪. זאת, למרות שהתובע לא עבד בפועל במרכול ולכן לא נדרש לנסוע לצורך העבודה. התובע השיב שהכסף בו השתמש "הועבר לפק"מ", ודבריו הובאו בפסק הדין קמא. לטענת הנתבע הדיינים הלכו שולל אחרי דברי התובע שלא אומרים כלום, ולכן התובע צריך להחזיר חצי מהסכום.

דיון והחלטה: בודק הבר"ע שעובר על פסק דין מנומק שמראה הבנה עמוקה בנכחי התיק אינו ממנהר לקחת ביטוי אומלל ולהסיק שהיתה אי הבנה גמורה. הרי הפק"מ נועדה כדי לאפשר לתובע

להוציא הוצאות פרטיות שיוחשבו כפרעון החלק המגיע לו מהעסק והצדדים היו צריכים להתקזז. יש להניח ש"הועבר לפק"מ" מתפרש כנזקף לחובת חשבון הפק"מ עם צורך לקיזוז, קיזוז שיכול להיות שהיה (התרשמתי שאין לפני בית הדין דו"ח מדוקדק של חשבון זה). לכן, אין הצדקה לקבל תמיהה לשונית זו כסיבה לקבל את הערעור כטעות הנראית לעין.

3. הסכם הגירושין

בית דין קמא פסק שרישום החברה על שם הנתבע בלבד, כאשר בפועל הוא רק שותף שווה בו, גרם לכך שהוטל על הנתבע חיוב כספי גדול מדי בהסכם גירושין עם אשתו. למרות זאת, בית דין פסק שעדיין לא נכון לחייב את התובע בתשלום, כיוון שכרגע הנתבע ואשתו גרים ביחד. הנתבע טען, בלי ליכנס בפירוט למערכת היחסים האישי והכלכלי עם אשתו, שהנזק אינו עתידי אלא הוא כבר משלם כסף לאשתו על סמך הסכם הגירושין.

דין והחלטה: לא ברור מהדברים המעורפלים של הנתבע האם הוא טוען שהמצב המשפחתי שלו השתנה מאז פסק הדין, וזה הסיבה לתביעתו. אם כן, אין הדבר קשור להליך הערעור, שתפקידו לבחון האם היתה טעות בעת שפסק הדין ניתן.

אם הכוונה שאף בזמן כתיבת פסק הדין, בית הדין שגה בהבנת מצבו המשפחתי, אזי הדעת נותנת שכל עוד בני זוג חיים "על שולחן אחד" קשה לומר שהעברת כספים מחשבון הבעל לחשבון אשתו מהווה נזק ממשי לבעל. הרי הבעל אמור לרצות שלאשתו יהיה נוח מבחינה כספית ויש לא מעט זוגות שחיים באושר, שמתנהלים עם חשבונות נפרדים מסיבות שונות.

על כן אני דוחה את בקשת הערעור בסעיף זה.

4. נזק ממשיכת כסף של התובע באופן שמנע הטבת מס

בית דין קמא קבע שהקשר בין המעשים של התובע לבין הפסד הזדכות במס לא הוכח, ולכן פטר את התובע מפיצוי בסעיף זה. הנתבע ערער עקב כך שעל לפחות 17,000 ₪ אפשר להוכיח קשר ישיר.

דין והחלטה – יתכן שאפשר להוכיח את הקשר, אבל בפני לא הובאו הוכחות כאלה גם בשלב זה. מעבר לכך, בית דין דחה את התביעה גם מסיבות נוספות, בעיקר בגלל שזק כזה נחשב גרמא. עם כל הזהירות הנדרשת, ניתן להוסיף שמהרושם העולה מהתיק נראה ששלטונות המס לא קבלו מהנתבע יותר ממה שהיה עליו לשלם על פי דין. על כן, אין לבעלי הדין להצטער על כך שקופת המדינה לא נתנה לנתבע הטבה המפצה, ולו באופן חלקי, את המדינה על מה שהיתה אמורה לקבל מהצדדים בענין שהצדדים כינו "כסף שחור".

לפיכך, גם טענה זו נדחת.

ח. החלטה

לאור כל האמור, אני דוחה את כל הטענות של הערעור ושל הערעור שכנגד.

החלטה זו נתנה בתאריך ט' בטבת תשפ"ב, 13 בדצמבר 2021

בזאת באתי על החתום

הרב דניאל מן, אב"ד

